

Leopold Debevec in njegovo mesto v slovenskem čebelarstvu

Janez Gregori

janez.gregori@gmail.com

Ob pripravah *Čebelarškega terminološkega slovarja* (2008) mi je bila zaupana naloga, da naredim kratek seznam pomembnejših čebelarških strokovnjakov, tako domačih kot tudi tujih, s kratko oznako njihovega dela na čebelarškem področju. Odločitev je padla nekoliko pozno, zato je bilo za pripravo na voljo le malo časa. Zbirati podatke, tako biografske kot bibliografske, je zamudno delo, včasih sem bil za kakšen podatek prisiljen celo poiskati še živeče sorodnike čebelarja, ki sem ga pripravljaj za seznam. Delo je izšlo kot samostojna priloga slovarja, z naslovom *Slovenski in tuji čebelarški strokovnjaki* (str. 253–258). Vsi navedeni so že pokojni.

Ko pa je bil slovar s seznamom natisnjen, sem videl, da sem zagrešil grdo pomanjkljivost. Na seznamu ni Leopolda Debevca. Letos je izšla knjiga *Veliki ljudje slovenskega čebelarstva* (182 strani) avtorice mag. Tite Porente, ki sta jo založila Čebelarška zveza Slovenije in Muzeji radovljiške občine, Čebelarški muzej. V *Besedi urednice sicer berem*, da je moj izbor, objavljen v slovarju, *uredniški odbor prilagodil in dopolnil v skladu s sprejetimi osnovnimi kriteriji ... V zaključnem poglavju Viri in literatura* (skupaj 164 naslovov) pa svoje omenjeno delo iščem zaman. Seznam obravnavanih oseb v knjigi dopolnjuje nekaj novih imen (Francis Jager, Janez Adam Gaiger – p. Hipolit, Jasna Kralj, Janko Pislak, Jožef Starc in Janko Vodopivec; Kralj in Pislak sta bila v času nastajanja slovarja še živa), tudi tu pa manjka Leopold Debevec.

Skušal bom na kratko opozoriti, kaj je Debevec prispeval k slovenskemu čebelarstvu. Če začnemo z njegovim največjim zalogajem, je to knjiga *Čebelarjevo leto* (Kmečka knjiga, 1958, 152 strani). V I. delu podaja nekaj osnovnih pojmov o čebelah in čebelarjenju, v II. pa govori o čebelarjevem letu in kar na 118 straneh daje navodila za mesečna opravila, boljše rečeno govori o vsem, kar se dogaja v posameznem mesecu, in o čem lahko razmišljamo. Njegovo pisanje razkriva bleščečega pisca, ki obvlada tudi znanje vsega, kar se dogaja v čebelarškem svetu. Od takrat, ko je bila knjiga napisana, se je res zgodilo marsikaj novega, na nekatera dejstva danes gledamo nekoliko drugače, vendar bi jo z veseljem

prebiral vsak čebelar. In tudi naučil bi se veliko.

Drugo področje, na katerem je bil Debevec pravi mojster, je zgodovina čebelarstva. V *Slovenskem čebelarju* (SČ) jo je v nadaljevanjih objavljaj v letniku 1966. Ponatis letnika je bil 1967 objavljen v knjižici (36 strani)

z naslovom *S čebelami in čebelarji skozi stoletja*, podnaslovljen pa je bil *Ob 200. obletnici dunajskega obdobja v življenju našega rojaka, prvega čebelarškega učitelja na Dunaju Antona Janša, izdala in založila Zveza čebelarških društev za Slovenijo v Ljubljani*. Obravnava obdobje od pradavnine do leta 1945, od leta 3000 pr. n. š. po posameznih letih pomembnejših dogodkov.

Debevec se je ukvarjal tudi s prevajalstvom. V knjigi *Ob 200-letnici pisane besede o slovenskem čebelarstvu* (uredil M. Mencej, izdala Zveza čebelarških društev Slovenije, 1976) je na straneh 261–315 prevod rokopisa z naslovom *Praktično čebelarstvo ali kratek pouk o čebelah in kako naj se zaradi posebnega dobička in koristi z njim ravna; vsem čebelarjem v korist napisal in na svetlo dal poseben ljubitelj njihovega nedolžnega gospodarstva*. Rokopis je bil v takratnem Osrednjem državnem arhivu, nastal pa naj bi med letoma 1768 in 1771. V temeljiti spremni besedi k rokopisu je Debevec utemeljil, da je bil njegov avtor Matej Furlan, duhovnik v ženskem samostanu v Mekinjah pri Kamniku.

Če prelistavamo starejše SČ-je, vidimo, da je bil Debevec neutruđen sodelavec, ki je napisal številne članke z različnih področij, povezanih s čebelarstvom. Objavil je življenjepise različnih čebelarških strokovnjakov, kot so na primer Valentin Černe (SČ, 1948: 247–248), Francois Huber (SČ, 1950: 33–35), Johannes Dzierzon (SČ, 1951: 9–12, 193–198), Peter Dajnko (SČ, 1952: 49–54), Jan Strgar (SČ, 1953: 337–342), Anton Janša (SČ, 1969: 117–121) in Anton Žnideršič (SČ, 1974: 141–146). Pisal je tudi o čebeljih pašah, o medenju pa društvenem življenju in preurejenih panjih.

Zapisano seveda ni temeljita predstavitev dela Leopolda Debevca, ga pa že to, kar je bilo povedano, postavlja v šopek cvetobera zaslužnih za slovensko čebelarstvo.

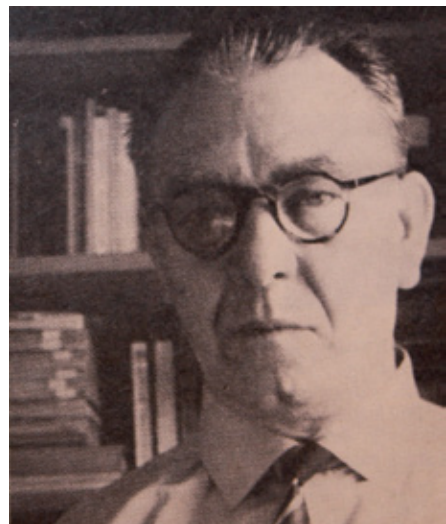

Foto: Arhiv ČZS